

Muistio METSÄNEUVOSTON KOKOUS 2/2024

Aika: 11.6.2024 klo 14.30–17.30

Paikka: Meritulli, Meritullinkatu 8 sekä etäyhteysmahdollisuus

Osallistujat:

MMM pj Sari Essayah

YM 1. vpj Kai Mykkänen (15.30–16.20)

MMM 3. vpj Tuula Packalen

MMM Erno Järvinen

YM Tarja Haaranen

TEM Sari Tasa

VM Jyri Inha

LVM Maija Ahokas

Metsähallitus Juha S. Niemelä (14.45–)

Luonnonvarakeskus Antti Asikainen

Syke Riikka Paloniemi (sijaisena)

Helsingin yliopisto Tuula Jyske

Itä-Suomen yliopisto Jukka Tikkanen

Suomen metsäkeskus Ari Eini

Maakunnalliset metsäneuvostot Sari Lantta

Suomen Metsäyhdistys Sirpa Kärkkäinen

Metsäteollisuus ry Jimi Rajajärvi

Sahateollisuus ry Tino Aalto

MTK Marko Mäki-Hakola

SLC Anders Portin

Energiateollisuus ry Karoliina Muukkonen

SLL Paloma Hannonen

WWF Bernt Nordman (sijaisena)

Loimu ry Jukka Sippola

METO ry Stefan Borgman

Paperiliitto ry Antti Juhani Siira

Teollisuusliitto ry Jari Sirviö

Koneyrittäjät ry Matti Peltola

Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry Kari Palojärvi

Metsäkoulutus ry Ville Manner

Suomen riistakeskus Mari Lyly

Lusto Niina Uronen (–15.30)

Suomen Partiolaiset Jens Back

Suomen Latu ry Eki Karlsson

Suomen 4H-liitto ry Tomi Alakoski

Suomen Metsäsäätiö Martta Fredrikson

Metsämiesten Säätiö Ilari Pirttilä

MMM Satu Rantala (sihteeri)

MMM Josefiina Tiainen (2. sihteeri)

Asiantuntijat ja muut läsnäolijat:

MMM Tapio Luoma-Aho

TEM Teemu Hartikainen

YM Lyydia Ylönen

YM Maarit Loiskekoski

MMM Tuomas Kuittinen

MMM Laura Mulari

MMM Erika Keppola

Poissa:

TEM 2. vpj Wille Rydman

Saamelaiskäräjien edustaja

Kemianteollisuus ry:n edustaja

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja ministeri Sari Essayah avasi kokouksen 14.31. Osallistujat todettiin ja asialista hyväksyttiin työjärjestykseksi.

2. Metsäneuvoston edellisen kokouksen pöytäkirja (liite 1)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Kansallinen metsästrategia 2035. Toimenpidesuunnitelma 2023–2027, Erno Järvinen, MMM (liite 2a ja liite 2b)

Erno Järvinen esitteli metsäneuvostolle KMS2035:n toimenpidesuunnitelman. Toimenpidesuunnitelmasta keskustelussa nousi esiin etenkin valtiontalouden tiukkuus ja priorisoinnin tarve. Loimun edustajana Jukka Sippola nosti esiin ammattijärjestön näkökulmasta huolen etenkin Metsäkeskuksen henkilöresurssien riittävyydestä toimenpidesuunnitelman toteuttamiseen. Keskustelussa nostettiin esiin yksityisten toimijoiden merkityksen kasvaminen valtiontalouden tilanteen tiukentuessa. Huomio tehtiin myös siitä, että suunnitelmakauden aikana tarpeet voivat muuttua tai voi muodostua lisätarpeita. Lisäksi nostettiin esiin, että metsien kasvun lisääminen on sekä metsien ikärakenteen että regulaation vuoksi koko Euroopassa haastavaa, ja saavutettavat tulokset näkyvät vasta vuosien päästä.

Metsäkeskuksesta annettiin tuki toimenpidesuunnitelmalle, joka tullaan myös ottamaan huomioon MMM:n ja Metsäkeskuksen tulossopimusneuvotteluissa sekä alueellisissa metsäohjelmissä. Uusien alueellisten metsäohjelmien valmistelu alkaa 18.6.2024.

4. Kansalliseen metsästrategiaan linkittyvät työ- ja elinkeinoministeriön strategiat Sari Tasa, TEM (liite 3a ja 3b)

Sari Tasa työ- ja elinkeinoministeriöstä esitteli teollisuuspoliittisen strategian (liite 3a). Esityksen jälkeen käydyssä keskustelussa muun muassa ehdotettiin käytettävän MTK:n, Metsäteollisuus ry:n, Paperiliiton, Sahateollisuuden ja Teollisuusliiton metsäsektorin kasvuohjelmaa jatkossa esimerkkeinä. Biotalous näkökulmasta nostettiin esiin, että jo olemassa oleva biotalous on otettava huomioon eikä vain keskityttävä uuteen teknologiaan, mistä ministeri Essayah oli samoilla linjoilla. Mainittiin myös, että puun polton vähentyessä vapautuva metsäbiomassaresurssi on otettava huomioon. Esitettiin myös kysymys maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman huomioon ottamisesta strategiassa.

Toisena teemana Sari Tasa esitteli ajankohtaisia asioita biotaloudesta ja biotalousstrategiasta (liite 3b). Käydyssä keskustelussa nostettiin esiin bioteknologian ja biovalmistuksen määritelmien tärkeys. Tällä hetkellä määritelmät eivät ole tiukkoja, mutta jos termien määrittelyssä ei päädytä laajaan määritelmään, voi tulla ongelmia esimerkiksi fossiilipohjaisten ja biopohjaisten tuotteiden oikeudenmukaisessa vertailussa. Puurakentamisen kehityksen esteiksi on sidosryhmissä tunnistettu puurakentamisen puutteellinen osaaminen ja koulutus, joten kehittämiseen tulisi panostaa. Tuotiin esille, että puunhankinta ja mekaaninen metsäteollisuus eivät saa riittävää huomiota EU-tasolla. Tuotiin esiin myös pitkäaikainen huoli puunhankinnan ammattilaisten puutteellisesta koulutuksesta.

5. Ministerien ajankohtaiskatsaukset ja metsäneuvoston yleiskeskustelu

Ministeri Essayah kertoi europarlamenttivaalien tuloksista. Suomen ja muiden Pohjoismaiden vaalitulokset poikkeavat Keski-Euroopan vaalituloksista. Kokonaisuudessaan parlamentin kokoonpano on jatkossa melko samankaltainen aikaisempaan verrattuna: EPP jatkaa suurimpana ryhmänä ja S&D on edelleen vahva toimija. ECR ei kasvanut odotusten mukaisesti, vihreät pienentyivät merkittävästi ja Renew koki vaalitappion etenkin Ranskan tuloksen vuoksi. 45 parlamentin jäsentä ei ole vielä päättänyt ryhmäänsä.

Metsien kannalta tärkeät EU-asiat kuten monitorointi- ja ennallistamisasetykset eivät ministeri Essayahin mukaan parhaillaan etene. Ennallistamisasetus siirtynee Unkarin puheenjohtajakaudelle.

Monitorointiasetuksesta on pyydetty erillistä selvitystä. Pysähdyksestä huolimatta metsäkatoasetuksen kansallinen toimeenpano on laitettu lausuntokierrokselle. Komissiota painostetaan hoitamaan työt loppuun: esimerkiksi kansalliset suuntaviivat metsäkatoasetukselle tarvitaan. Biotaloudesta on tehty hyvä aloite, johon on saatu 16 maan tuki. Suomi on biotalouden esimerkkimaana kutsuttu G20-kokoukseen pitämään puheenvuoron kestävästä metsätaloudesta. Uusia parlamentin jäseniä on tarkoitus tavata For Forest -kokoonpanolla Strasbourgissa.

Ministeri Mykkänen esitteli vanhan metsän kriteereitä ja kertoi haasteista soveltaa kriteereitä yksityismetsissä. Vanhan metsän kriteerien muodostuksessa tukeuduttiin Luken ja Syken raporttiin. Ministeri totesi, että päätös on varmasti mielipiteitä jakava ja kriteereistä tullaan keskustelemaan vielä pitkään. Toisaalta keskustelussa unohdetaan ministerin mukaan, että päätös pohjautuu EU:n viime vuonna julkaisemiin suuntaviivoihin, jotka ovat tulkinnanvaraisia ja niissä ei puhuta juuri metsän iästä. Ministeri mainitsi myös, että valtion mailla on vain vähän suojeltavaa: Etelä-Suomessa 40 % on jo suojelun piirissä ja sen päälle osa tutkimuskäytössä. Ministerin mukaan on ollut jo pitkään yksimielisyys, että verovarvoja ei ole riittävästi siihen, että monimuotoisuuden vähentyminen saataisiin yksinomaan julkisen rahoituksen turvin pysähtymään, mutta vaihtoehtoja kehitetään jatkuvasti. Ministeri Essayah korosti, että nyt tehty suojelupäätös on historiallinen. Yksityismetsien vapaaehtoinen suojelu jatkuu ja monimuotoisuutta yhä edistetään talousmetsissä.

Ministeri Mykkänen puhui EU:n ilmastopolitiikan tulevaisuudesta. Ministerin mukaan tekninen hiilensidonta mahdollistaa hiilinegatiivisuuden, ja tekniset hiilinielut ovat komission tiedonannossa suunniteltu jo 2030-luvulle. Komission kanssa käydään keskustelua siitä, miten Pohjoismaissa voitaisiin tehdä hiilidioksidista hyödyllinen tuote ja esimerkiksi käyttää ligniiniä muussa muodoissa kuin polttamalla. Näin saataisiin kilpailuetua muuhun Eurooppaan. Rakenteilla on skenaario, jossa arvioidaan, miten lisääntyvään sähkön tarpeeseen saadaan vastattua. Ministeri nosti esiin metsien hiilinielut ja niiden tulevaisuuden: viime vuosina koko maankäyttösektori on vaihdellut nettopäästön ja nettoinielun molemmilla puolilla. Keskustelussa metsäneuvosto toi esiin hakkuiden olevan syy nielujen vaihteluun, mihin ministeri Mykkänen totesi hiilitaseen hallintaan käytettävän muita keinoja kuin hakkuumäärien säätelyä.

Ministeri Essayah toi esiin kehysriihen linjauksiin liittyviä asioita, kuten muun muassa sen, että biotalousala nähdään kasvualana ja siihen panostetaan myös taloudellisesti. Ministeri mainitsi myös Suomen kasvihuonekaasupäästöistä Tilastokeskuksen pikaennakkotiedon, jonka perusteella maankäyttösektori on jälleen nettoinielu. Lopuksi ministeri Essayah kertoi, että Rovaniemelle perustaan ensimmäistä kertaa vuoden 1994 jälkeen uusi valtion virallinen retkeilyalue.

Ministerien ajankohtaiskatsauksen jälkeen käydyssä keskustelussa nousi esiin etenkin vanhojen metsien kriteerit. Nostettiin esiin, että REDIII-kriteeristöissä vanhat metsät ovat luokiteltu no-go-alueiksi, minkä vuoksi olisi tärkeää kartoittaa myös yksityisomisteiset vanhat metsät. Todettiin, että kriteerit on

suhteutettava erilaisiin tavoitteisiin, kuten monimuotoisuuden laskun pysäyttämiseen. Toivottiin, että Metsähallitus jakaa avoimesti tietoa vanhojen metsien kartoitustyöstä ja että kartoituksessa hyödynnetään jo valmiiksi muiden tahojen kartoitustyötä. Kysyttiin, tullaanko myös luonnontilaisille metsille määrittelemään kriteerit, mihin vastattiin myöntävästi. Huomiota kiinnitettiin myös siihen, miten vanhojen metsien hakkuut vaikuttavat metsäteollisuustuotteiden kysyntään. Nähtiin, että askel kerrallaan eteneminen vanhojen metsien suojelun kannalta olisi paras vaihtoehto, jotta metsänomistajalle ei aiheuteta psykologista taakkaa.

Tuotiin esiin, että Metsämiesten Säätiön teettämän metsänomistajakyselyn mukaan poliittinen ohjaus on vaikuttanut 26 prosenttiin vastaajista heidän tehdessään metsän käytön ratkaisuja ja monella ohjauksella on ollut vaikutusta myös hakkuupäätöksiin.

Lopuksi tuotiin vielä esiin alemman tieverkoston heikko kunto. Ministeri Essayah vastasi, että alemman tieverkoston kunnossapitoon tullaan käyttämään varoja huolimatta siitä, että muita liikennehankkeita on käynnissä.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Tiedoksi

Tuotiin kootusti tiedoksi metsäneuvoston jäsenmuutokset 24.8.2023–31.5.2024 (liite 4). Viimeisimmän kokouksen jälkeen Metsähallituksen varajäseneksi Tuomas Hallenbergin tilalle on nimetty metsienkäyttö- ja suunnittelujohtaja Hannu Lehtonen.

Tuotiin tiedoksi raportteja:

- [Metsäalan perustutkinnon työelämävastaavuus ja tutkinnon kehittäminen, TJ 476](#)
- Elinkeinoelämän visio tieverkonkunnossapidosta 2030: [Tieverkon kunnossapidon visio - Hyvällä tiellä parempaan tulevaisuuteen](#)
- Metsämiesten Säätiön raportti: [Metsänomistajien mielipiteet metsäkeskustelusta](#)

8. Seuraava kokous

Metsäneuvoston seuraava kokous järjestetään 15.10.2024 klo 8–10, minkä jälkeen metsäneuvosto lähtee retkeilylle, jolla vierailaan Lohjalla Sappi Kirkniemen tehtaalla ja Metsä Groupin Nemus Futurumissa.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.50.

Liitteet

Liite 1 Metsäneuvoston edellisen kokouksen pöytäkirja

Liite 2a KMS2035 toimenpidesuunnitelma 2023–2027

Liite 2b Toimenpidesuunnitelma, Esitys 11062024 Järvinen

Liite 3a Telpo-strategia_10 06 2024 Valle Tasa

Liite 3b Ajankohtaista biotaloudesta metsäneuvosto 110624 Tasa

Liite 4 Metsäneuvoston jäsenmuutokset 24.8.2023–31.5.2024